Nº. 74. 18..

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 16 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den September.

De *Moniteur* van den 10den dezer behelst een bevelschrift van den President der republiek, waarbij de heer *Lanjuinais*, minister voor landbouw en koophandel, van de hem bij besluit van 18 Augustus jl. opgedragen waarneming van het ministerie van openbare eerediensten en onderwijs ontheven en bepaald wordt, dat de heer *de Falloux* met den 10den laatstgemeld ministerie wederom zal aanvaarden.

Dit bevelschrift logenstraft de geruchten, volgens welke de heer *de Falloux*, ten gevolge van de openbaarmaking des briefs van den President der republiek aan den kolonel *Ney*, zou aftreden. Intusschen wordt in bijzondere berigten uit Parijs steeds verzekerd, dat die minister werkelijk zijn ontslag zou hebben ingediend, maar zich, volgens sommigen door den President zelven, volgens anderen door den aandrang der partij die hij in het kabinet vertegenwoordigt, zou hebben laten bewegen om hetzelve weder in te trekken, en althans vooreerst nog in functie te blijven tot dat de wetgevende vergadering omtrent het vraagstuk hetwelk tot de oneenigheid aanleiding heeft gegeven, zal beslist hebben.

— De algemeene raden hebben meerendeels hunne zitting gesloten; slechts weinige hebben het vraagstuk van de herziening der constitutie aangeroerd. Vele hebben adressen van gelukwensching aan den Voorzitter gestemd. Over het geheel is de uitslag der zittingen gunstig, ofschoon men daarin op het laatst veel minder belang stelde dan in den aanvang.

— De heer *Rönnes*, vroeger bankier te Hamburg, die nu onlangs te Napels is overleden, heeft bij zijn testament eene som van 100,000 francs nagelaten voor den geneesheer, die een middel tegen de cholera zal hebben uitgevonden. De Akademie van geneeskunde te Parijs is met de uitvoering dezer bepaling van het testament belast.

— Men leest in het *Journal des Débats* van den 12den dezer:

« Wij hebben berigten uit Rome tot den 4den dezer ontvangen. Er had geen politieke manifestatie, noch eenige wanordelijkheid plaats gehad, maar de gisting nam toe, en tusschen het geestelijk gezag en de militaire overheid heerschte steeds dezelfde verdeeldheid. De brief van onzen correspondent, dien wij hier achter laten volgen, bevestigt op nieuw wat wij deswege vroeger gezegd hebben.

Het bovenbedoelde schrijven van den Romeinschen correspondent is van den volgenden inhoud:

« De spanning neemt meer en meer toe en met elken dag wordt eene voor Frankrijk zoowel als voor Rome noodlottige krisis waarschijnlijker.

« De commissie der kardinalen is geheel onhandelbaar en wil in geenerlei schikking treden; in hare betrekkingen met de Fransche autoriteiten openbaart zich meer en meer stroefheid en koelheid; en waar zij de medewerking derzelve niet kan ontberen, daar onderwerpt zij zich daaraan met kennelijk ongenoegen.

« Te Gaëta worden nog duidelijker blijken van die koelheid gegeven. Niet alleen verwondert men zich over al onze vorderingen, maar men neemt den schijn aan als of men het regtmatige misnoegen niet begreep, hetwelk de onophoudelijke vertraging der onderhandelingen bij ons opwekt. De brief van den President heeft deze stemming nog verergerd, en men schijnt reden te hebben om voor het geheel en al afbreken der onderhandelingen te vreezen.

« Deze betreurenswaardige staat van zaken heeft zijne oorzaak niet enkel in de tegenwoordige omstandigheden. Sedert de Franschen zich in den Kerkelijken Staat bevinden, [illegible] gedaan wat denzelve wettigd. De oorzaak is verder te zoeken. *Pius IX*, wiens hart steeds van de meest welwillende gevoelens ten aanzien der Franschen vervuld is geweest, koestert ten aanzien van Frankrijk een onverwinnelijk wantrouwen. Hij gelooft niet aan de duurzaamheid der nieuwe instellingen die dat land zich gegeven heeft; en al erkende hij de opregtheid onzer bedoelingen en de onbaatzuchtigheid onzer handelingen, dan zou hij nog aarzelen om zich aan Frankrijk toe te vertrouwen, uit vrees dat binnen weinig tijds andere mannen met andere denkbeelden aan het roer van den Staat zouden kunnen komen. Hoe onaangenaam zulks ook voor ons wezen moge, wij kunnen de juistheid zijner redenering, de gegrondheid van zijne beduchtheid niet geheel ontkennen; ofschoon wij het regt hebben te vorderen dat hij daarin zekere grenzen niet overschrijde. Dit houden velen voor de ware oorzaak der weifelende houding van *Pius IX*, en de hem omringende prelaten weten daarvan maar al te zeer gebruik te maken om hem aan de raadgevingen der andere mogendheden het oor te doen leenen en hem steeds uit zijne hoofdstad verwijderd te houden."

— De Italiaansche bladen melden thans stellig dat *Garribaldi*, die men vroeger in Venetië aangekomen waande, na langen tijd geheel alleen rondgezworven te hebben, er ten laatste in geslaagd is het Piemontesche grondgebied te bereiken. Hij was den 7den dezer te Chiavari aangekomen en van daar naar Genua vervoerd, en zou naar men meende door de Sardinische regering in staat gesteld worden om zich naar Engeland te begeven.

Van den 13den.

De permanente commissie der wetgevende vergadering heeft heden weder eene bijeenkomst gehad, waarbij de vice-president der republiek, de heer *Boulay* (de la Meurthe), de minister van binnenlandsche zaken en de generaal *Changarnier* tegenwoordig waren. Men heeft zich beziggehouden met den brief van den president der republiek, die het onderwerp eener lange discussie heeft uitgemaakt; na eenige verklaringen van de heeren *Dufaure* en *Changarnier*, is besloten dat er geen reden bestond om de vergadering vóór den 1sten October bijeen te roepen.

Het ministerie heeft door zijn orgaan, *de Constitutionnel*, doen verklaren, dat het Pauselijk hof te Gaëta besloten heeft den meerbedoelden brief te beschouwen als had het er geen kennis van gedragen, en toont zich deswege zeer tevreden. In de Romeinsche briefwisseling van gezegd blad wordt verzekerd, dat de Paus, het gevoelen der kardinalen deelende, den heer *Antonelli* belast had den Pauselijken nuntius te Parijs te verwittigen, dat deze in zijne conferentiën met de leden van het fransche kabinet of met den president der republiek, geen de minste zinspeling op den brief moest maken. « Dit besluit van het hof van Gaëta was algemeen beschouwd als eene geopende deur van bevrediging." — Werkelijk heeft de Pauselijke nuntius alhier, de heer *Fornari*, aan den president der republiek het antwoord van den Paus overgebragt, op de brieven die den heer *de Corcelles* als tijdelijk gezant accrediteren, zonder van iets te gewagen.

Het gerucht heeft geloopen van eenen nieuwen brief van den president der republiek, in den vorm van circulaire aan de fransche gezanten buitenslands gerigt, en die tot verklaring of verzachting van den brief van 18 Augustus moest dienen.

— Blijkens eene opgaaf is het getal exemplaren die dagelijks van de tien voornaamste dagbladen per post verzonden worden als volgt: *l'Union* 4737; *la Patrie* 4740; *l'Univers* 4902; *l'Assemblée nationale* 7107; *l'Estafette* 7774; *le National* 8695; *les Débats* 10591; *le Constitutionnel* 27065; *le Siècle* 25082; *la Presse* 28021.

— Volgens berigten uit Napels van den 4den is Z. H. de Paus dien dag van Gaëta over zee aldaar aangekomen, begeleid door Napelsche, Spaansche en Fransche schepen.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 55,75; 5 pCt. 88,40; Napelsche renten 87,75; Rom. L. 75½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den September.

De Koning en de Koningin van Pruissen zijn van Pillnitz in Berlijn teruggekeerd, na te Teplitz aan den Keizer van Oostenrijk een bezoek gebragt, en te Pillnitz van dezen een tegenbezoek ontvangen te hebben. Het Weener regeringsblad, van de ontmoeting der vorstelijke personen te Teplitz gewagende, voegt daarbij: « dat Z. M. de Koning van Pruissen zich derwaarts begeven had zonder door eenen minister vergezeld te zijn."

— Den 9den dezer des voormiddags kwamen de Keizer van Oostenrijk, de Koning van Pruissen en den Koning van Saksen van Pillnitz te Dresden aan, en begaven zich in het Koninklijk slot. Ten 2 ure reisde de Koning van Pruissen naar Berlijn af, terwijl de beide andere Monarchen naar Pillnitz terugkeerden, van waar keizer *Frans Joseph* zich echter nog dienzelfden dag naar zijne Staten zou begeven.

Een der berigtgevers uit Berlijn verzekert dat de zamenkomst des Konings met den Oostenrijkschen Keizer, geen ander doel dan eene wederzijdsche begroeting gehad heeft; ofschoon eerstgenoemde de gelegenheid moet hebben waargenomen om den jongen Vorst zijne inzigten omtrent de Duitsche aangelegenheden mede te deelen, hetwelk door dezen met weinige woorden zou beantwoord zijn, waarna men zich uitsluitend aan een gezellig onderhoud overgaf.

— Het ontwerp tot invoering eener belasting op de inkomsten is nu door het Pruissisch Ministerie den Koning voorgelegd, en die belasting, zegt men, zoo dragelijk gemaakt als mogelijk was. De commissie uit de Tweede Kamer, met het onderzoek der Staatsregeling belast, heeft gewigtige wijzigingen in het ontwerp gemaakt, en zal, onder anderen, voorstellen te bepalen dat het leger den eed op de Staatsregeling niet aflegt.

— In de troonrede waarmede de Koning van Beijeren den 11den dezer de stendenvergadering geopend heeft, komt de volgende belangrijke zinsnede betreffende het Duitsche vraagstuk voor:

« Voor alles gevoelt het Duitsche volk de behoefte aan eene nieuwe gemeenschappelijke staatsregeling, waarin het zich als ééne natie kan erkennen en doen gelden. Ik deel in dat gevoel, en volhard in de meening dat de nieuwe staatsregeling, zal zij eene heilzame werking uitoefenen, alle Duitsche stammen, als vrije onderdeelen van het geheel, moet omvatten, zonder dat aan één hunner een voorregt verleend worde. Hoe moeijelijk ook de oplossing van dit allergewigtigste vraagstuk zijn moge, zoo zal zij toch aan de belanglooze opoffering van allen gelukken. Het in de laatste dagen geopende uitzigt op de daarstelling van een voorloopig centraal gezag dat algemeen erkend zou worden, begroet ik met vreugde als den eersten belangrijken stap tot bereiking van het doel."

— Te Weenen is den 10den dezer van wege den kommandant der stad het volgende bekend gemaakt;

« Zijne Excellentie de Banus, veldtuigmeester baron *Jellachich*, berigt van den 6den dezer uit Vincowize dat de vesting Peterwardein zich op den voormiddag van dien dag aan de keizerlijke troepen heeft overgegeven."

Dat de bezetting van Komorn den toegestanen wapenstilstand heeft laten afloopen zonder zich over te geven, is reeds gemeld. Aangaande hetgeen sedert voor die versting is voorgevallen, melden de Weener bladen niets. Intusschen schrijft men onder dagteekening van den 6den dezer uit Pesth, dat sedert den vorigen dag in de rigting van Komorn een hevig schutgevaarte vernomen werd, en dat den 6den van dien kant een transport gekwetsten te Pesth was aangekomen, waaruit men opmaakte dat de vijandelijkheden te Komorn hervat waren. In het oostelijke gedeelte van Hongarije, alsmede in Zevenbergen zwerven nog altijd benden opstandelingen rond, die de algeheele bevrediging des lands tegenhouden en de keizerlijke troepen tot voortdurende waakzaamheid noodzaken. Eene dier benden, uit 3600 man met 6 stukken geschut bestaande, was den 25sten Augustus over de grenzen van Gallicie gedrongen, doch aldaar met verlies van 800 gevangenen en 4 kanonnen teruggeslagen. Onder de Duitsche bevolking in het zuiden van Zevenbergen, die gedurende den oorlog zooveel geleden heeft, maar steeds aan de wettige regering getrouw is gebleven, heerschte thans hevige verbittering, ten gevolge van het bevel dat door haar binnen weinige dagen 5000 nieuwe rekruten geleverd en tevens van de noodige kleedingstukken voorzien moesten worden.

— De hoofdleiders der Venetiaansche omwenteling, waaronder *Manin* en de Napelsche generaals *Pepe* en *Ullola*, zijn den 30sten Augustus, aan boord der Fransche stoomboot *Pluto*, te Corfu gearriveerd.

— Weldra wordt te Weenen een congres der voornaamste Oostenrijksche generaals gehouden; *Haynau* was den 7den dezer reeds daar, *Jellachich* en *Knicjarin* werd verwacht, en *Radetzky* en *Hesz* zijn insgelijks uitgenoodigd. Ook spreekt men er van dat te Laibach een Vorsten-congres zal plaats vinden, waaraan ook de Koning van Napels en de Kroonprins van Toskane, sommigen noemen zelfs den Paus, of twee door hem gevolmagtigde Kardinalen, deel zullen nemen.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den September.

De cholera blijft in deze hoofdstad en hare omstreken nog sterk woeden. Gisteren zijn 432 aan die ziekte overledenen opgegeven. In het overige van Engeland en in Wallis bedroeg hun getal 449, en in Schotland 35. De opgaven van heden zijn voor Londen en de omstreken betrekkelijk gunstiger, naardien toen 316 personen aan de cholera overleden zijn; maar het getal der aangegevenen in het overige van Engeland en in Wallis is 582, en in Schotland 159.

Verscheiden dagbladen betoonen zich misnoegd dat de Regering, bij het voortdurend heerschen der cholera, geen algemeenen bededag uitgeschreven, maar zich bij het verordenen van een formuliergebed bij de gewone godsdienstoefeningen bepaald heeft. In verschillende parochien zal echter, op aanschrijving der kerkelijke autoriteiten, aanstaande Woensdag tot een plegtigen bededag worden afgezonderd.

In Ierland schijnt de cholera aan het afnemen te zijn.

— Een buitengewoon nommer van het dagblad van Corfu, den 30sten Augustus uitgegeven, deelt berigten mede wegens hevige onlusten die te Cephalonia zijn uitgebarsten. Of de oproermakers politieke bedoelingen hadden, dan wel of alleen persoonlijke wraakzucht tegen sommige inwoners hen bezielde, scheen twijfelachtig, maar zoo veel is zeker dat zij de huizen van verscheiden voorname personen verbrand en eenige lieden op eene wreedaardige wijze om het leven gebragt hebben. De lord-commissaris, *Ward* had de martiale wet doen afkondigen, andere maatregelen tot beteugeling der misdrijven genomen en de goedkeuring van den Senaat der Ionische eilanden daarop ontvangen.

— Volgens de laatste berigten uit New-York werd daar nog altijd gesproken van de geheime expeditie tegen Cuba, waartegen de President bij zijne reeds vermelde proclamatie gewaarschuwd had. Een der New-Yorksche bladen berigt, dat er des nachts geheime bijeenkomsten plaats hadden in welke eene expeditie beraamd werd, waarvan het doel alleen aan de aanvoerders bekend was. Reeds hadden zich een aantal kompagnien, ieder ruim 100 man sterk, gevormd, om daaraan deel te nemen, zijnde aan ieder der manschappen eene soldij van 7 dollars 's maands en na verloop van een jaar eene belooning van 1000 dollars toegezegd. Volgens sommigen zou het doel wezen een gewapenden togt naar Californie te doen; volgens anderen zou men eene expeditie tegen de Indianen in Yucatan op het oog hebben; het waarschijnlijkste werd echter geoordeeld dat het op Cuba gemunt was. Vele vrijwilligers uit den laatsten Mexicaanschen oorlog hadden zich aan de onderneming aangesloten. De dagbladen der hevige democraten waren over de waarschuwingen van den President zeer ontevreden en vielen hem te dier zake hevig aan. Eene regering-stoomboot was met verzegelde instructien naar den Mexicaanschen zeeboezem afgezonden, een maatregel die, naar men meende, met de voorgenomen expeditie in verband stond.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den September.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag, hebben de Commissien, vooreerst die, welke belast is geweest met het onderzoek van het verslag over het gebruik der geldmiddelen over 1846 en 1847 bij monde van den heer *Bachiene*, — vervolgens die welke belast is geweest verslag uit te brengen omtrent den staat van het armwezen bij monde van den heer *Sloet tot Oldhuis*, — daarna die welke belast is geweest met het onderzoek van de rekening der Lands-drukkerij over 1847 bij monde van den heer *Dullert*, — en eindelijk de commissie voor de petitien onderscheidene rapporten uitgebragt, met welker verschillende conclusiën de Vergadering zich achtereenvolgens heeft vereenigd.

Voorts hebben de algemeene beraadslagingen plaats gehad over het wetsontwerp tot regeling van uitgaven voor de openbaarmaking van het verhandelde in de Staten-Generaal, nadat door den Minister was te kennen gegeven dat in artt. 2 en 3 van dat ontwerp thans de invulling had plaats gehad van de tot nog toe uitgelaten woorden: «16 Augustus 1849 (*Staatsblad n°. 49*)".

De voortzetting der beraadslagingen werd op des avonds bepaald.

— In de avondzitting is door den heer *van Eck* is een amendement voorgedragen, ten doel hebbende, om art. 1 te wijzigen en om uit het ontwerp te ligten de artikelen 2, 3 en 4, en daarmede de uitgaaf eener som van *f.* 10,000, geraamd ter zake van den opbouw van een lokaal tot plaatsing en aankoop eener snelpers.

De heer *Costerus*, heeft een amendement voorgesteld, de strekking hebbende, om de uitgaven aanmerkelijk in te krimpen en aan den minister, bij het verleenen van noodige uitgaven, de vrijheid te laten, ook de tachygraphie te bezigen, tot meer spoedige en betere mededeeling van het officieel verslag. Nadat dit amendement buiten gevolg was gebleven, heeft de heer *Bachiene* mede een amendement ontwikkeld, tot weglating uit den considerans van de woorden: *het gebruik maken van de stenographie*. — De heer *Duymaer van Twist* heeft insgelijks een amendement voorgedragen, strekkende meer bepaaldelijk tot weglating uit de considerans, der woorden: *door middel van het Bijblad der Nederlandsche Staats-Courant*.

Na langdurige woordenwisselingen, is de uitslag der discussiën geweest als volgt: 1°. aanneming van het amendement van den heer *van Eck* met 40 tegen 10 stemmen, waardoor zijn komen te vervallen artt. 2, 3 en 4 van de voordragt; 2°. afwijzing van het amendement van den heer *Bachiene* met 47 tegen 3 stemmen; 3°. aanneming van het amendement van den heer *Duymaer van Twist*, met 46 tegen 4 stemmen. Daarna is het gewijzigd ontwerp met 47 tegen 3 stemmen *aangenomen*. *Tegen* de heeren *van Hasselt*, *van Doorn* en *Costerus*.

Bij het eenig aangenomen artikel der voordragt zijn alsnu, op het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1849 toegestaan *f.* 6000 tot verbetering en bespoediging van het officieel verslag der handelingen van de Kamers, door middel der stenographie.

De *Minister van Finantien* heeft in den loop der zitting verklaard, dat, aangezien de afzonderlijke bladen, door sommige couranten uitgegeven, tot opname der handelingen van de Staten-Generaal, niet periodiek worden uitgegeven en daarin volstrekt niets anders wordt opgenomen, eene milde toepassing der bestaande wetten toeliet, dat zij ongezegeld mogten verschijnen. Z. Exc. heeft dan ook reeds van den aanvang af, dat zoodanige bladen verschenen, de noodige instructiën gegeven, dat daarvan geen zegelregt zou worden geheven. — De zitting is tot morgen ochtend gescheiden.

— In de zitting van Donderdag hebben de Commissie, in wier handen is gesteld de rekening wegens het bijzonder fonds voor de kolonisatie van behoeftigen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid, bij monde van den heer *Ter Bruggen Hugenholtz*, alsmede de Commissie voor de verzoekschriften onderscheidene verslagen uitgebragt, met welker verschillende conclusiën de Vergadering zich achtereenvolgens heeft vereenigd.

Voorts hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wets-ontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks werven, en is dat wets-ontwerp, met inachtneming van eene door den heer *Ter Bruggen Hugenholtz* voorgedragene wijziging, met 43 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *de Man*, *Reinders*, *Duijmaar van Twist* en *Backer*.

Volgens de bedoelde wijziging zal het eenig artikel der wet aldus luiden: [illegible] jeerden en werklieden van 's Rijks marine werven vallen niet in de toepassing der wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad n°. 24*); maar zullen, voor zooverre de betaling daarvan reeds gedaan is, of nog geschieden moet, verevend worden op de VIde afdeeling van het VIIIste hoofdstuk der staatsbegrooting, vastgesteld bij de wet van 9 Augustus 1847 (*Staatsblad n°. 43*)."

Bij de Kamer zijn ingekomen de twee Koninklijke besluiten wegens het eervol ontslag van den vice-admiraal *J. C. Rijk* als Minister van Marine en wegens het tijdelijk waarnemen dier betrekking door den Minister van Koloniën, waarvan hierboven mededeeling is gedaan.

Daarna zijn, overeenkomstig art. 22 van het Reglement van Orde, de notulen dezer vergadering vastgesteld en deze gesloten.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Donderdag heeft de beraadslaging plaats gehad:

eerst over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-maatschappij geslotene overeenkomst, hetwelk met algemeene stemmen is aangenomen;

en daarna over het wets-ontwerp tot heffing van twee provinciale belas-

tingen in Friesland, dat met 28 tegen 2 stemmen, die van den heer *Taets van Amerongen* en van den Voorzitter, is aangenomen.

In dezelfde zitting is ingekomen een door de Tweede Kamer toegezonden wets-ontwerp tot verhooging van uitgaven voor het openbaar maken van het verhandelde bij de Staten-Generaal.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn ingekomen de Koninklijke besluiten, betreffende het ontslag van den minister *Rijk* en de tijdelijke opdragt van het ministerie van marine aan den heer *E. B. van den Bosch*. In die zitting is nog ingekomen een door de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden wets-ontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan mindere geemployeerden en werklieden van 's Rijks werven. De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot inwisseling van zilveren specien en voor dat tot ontneming van de hoedanigheid van standpenningen aan gouden specien, heeft daaromtrent haar verslag uitgebragt, waarna de beraadslaging over die wets-ontwerpen bepaald is op morgen ochtend ten 10 ure.

— Naar men verneemt, zal heden namiddag, in eene vereenigde zitting der beide Kamers, in het lokaal der Tweede Kamer, de tegenwoordige Zitting door den Minister van Binnenlandsche Zaken worden gesloten.

— Door Z. M. is benoemd tot voorzitter van de vergadering der beide kamers van de Staten-Generaal tot opening der ophanden zitting, de heer *L. G. A. graaf van Limburg Stirum*.

— Bij besluit van den 25sten Augustus jl. heeft Zijne Majesteit den vice-admiraal *J. C. Rijk*, op zijn verzoek met den 15den dezer eervol ontslagen uit de betrekking van Minister van Marine; terwijl Zijne Majesteit, bij besluit van den 12den dezer, den Minister van Kolonien, den schout-bij-nacht *E. B. van den Bosch*, heeft belast met de tijdelijke waarneming der functiën van Minister van Marine, ingaande den 15den nu aanstaande.

— Naar men verneemt zal de definitive organisatie van het wapen der kavallerie met 1°. November aanstaande moeten zijn tot stand gebragt, zullende dat wapen dan zijn zamengesteld uit 4 regimenten dragonders en het Limburgsch bondscontingent, zijnde 2 eskadrons jagers te paard. Van het tweede regiment lansiers zal, met het eerste regiment lansiers vereenigd, worden zamengesteld het vierde regiment dragonders, welk regiment met karabijnen zal worden gewapend. Het derde regiment dragonders thans gedeeltelijk te Deventer in garnizoen, zou tegen 1° November te 's Hage in garnizoen komen.

— Uit Zwolle wordt gemeld dat als maatregel van bezuiniging 68 rijks-ontvangsten gesupprimeerd zullen worden, in verband met eene vermindering der perceptieloonen op de gecombineerde kantoren.

— De Minister van Finantiën heeft bekend gemaakt, dat tot en met den 31sten Augustus is uitgegeven een kapitaal van *f* 5,998,300 aan schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van 27 December 1840 en 30 October 1848 (*Staatsblad* n.os 79 en 75).

— De *Leidsche Courant* zegt dat de hoogleeraar *Thorbecke* nog steeds door ongesteldheid verpligt wordt zijne kamer te houden, maar de gegronde hoop echter bestaat dat hij zijne werkzaamheden na verloop van eenige dagen zal kunnen hervatten.

— Het *Algemeen Handelsblad* zegt dat Z. M. de Koning aan den hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven*, tot een aandenken van zijn jongst verblijf op het Loo, een keurig zilveren theeservies heeft vereerd.

— Men schrijft uit Tilburg van den 13den het volgende:

«Gisteren, de dag der installatie van den nieuwen burgemeester, den Ed. Achtb. heer *F. Suijs*, zag men reeds vroegtijdig de Nederlandsche vlag uit de huizen der meeste ingezetenen wapperen. Des morgens ten tien ure begaf zich eene commissie van vijf leden uit den Stedelijken Raad naar het stadhuis, daarna de Nieuwe Harmonie, onder de leiding van den kundigen kapelmeester *C. A. Korf*, naar het huis van den nieuwen Burgemeester. Aldaar een weinig vertoefd hebbende, ging deze, te midden der twee oudste leden van den Raad en de nieuwe Harmonie, voorafgegaan door den standaard-vaandeldrager *Maaijewel*, dragende het vaandel waarop het Tilburgsch wapen prijkt, onder het uitvoeren van fraaije muzijkstukken, naar het stadhuis, alwaar zijn Ed. Achtb. weder door twee leden uit den raad ontvangen en in de raadkamer binnengeleid werd. Na aldaar omstreeks een uur met den Stedelijken Raad vergaderd te zijn geweest, werd zijn Ed. Achtb. met denzelfden stoet naar zijne woning teruggeleid."

— Dingsdag jl. is te 's Bosch in twee perceelen aanbesteed het maken en begrinden der aardebaan voor een gedeelte van den grooten weg van 's Bosch op Utrecht, ter lengte van 4650 ellen, en het bouwen van 5 doorlaatbruggen in dezelve. Beide perceelen zijn aangenomen door de Heeren *Trouwers* en *van Niftrik*, te Nijmegen, voor *f* 45,000 en *f* 55,100.

— De heer *Prévinaire*, voornaam fabrijkant te Haarlem, is op de gedachten gekomen om diegenen zijner knechts, die door de cholera aangetast werden, te doen brengen in de zalen zijner fabrijk, waar de stoom-machines zich bevinden; daar werden die lijders dan op eene eenvoudige wijze tot eene sterke en overvloedige uitwaseming gebragt, en zijn op deze wijze *allen* behouden geworden. De heer *Prévinaire* heeft eene zeer belangrijke brochure over dat onderwerp in het licht gegeven, ten gevolge waarvan men reeds in vele plaatsen van Frankrijk met het beste succes dit heilzame en gemakkelijke middel in gelijke omstandigheden heeft aangewend.

Deze schoone brochure heeft met de geneeskunde niets gemeens, dewijl de inhoud slechts eene verzameling van opmerkingen bevat, waarop de ondervinding het zegel van juistheid en nuttigheid gedrukt heeft.

— Den bekenden *Hendrik Matheus Boers*, bij arrest van het provinciaal geregtshof in Noord-Brabant, van 21 Junij jl. tot tien jaren confinement veroordeeld, en nu onlangs aan zijne geleiders op het transport ontsnapt, doch te Raamsdonk door de Maréchaussée weder gevat, is het gelukt in den nacht van den 11den op den 12den dezer uit zijne gevangenis te Geertruidenberg te ontkomen.

Alhoewel geplaatst in eenen verwelfden kelder, in een hok van zware balken, beklampt met dikke planken, heeft hij zich in dat hok eene opening van circa drie palm in het vierkant weten te verschaffen, waardoor hij in den kelder gekomen, door den muur, die den gevangenkelder van het overige gedeelte gebruikt wordende tot wijnkelder scheidt, is gebroken.

Een gedeelte van dien muur berustte op geen fundament: waarschijnlijk is daar vroeger een planken beschot geweest, dat men later heeft toegemetseld, althans bij daartoe ingesteld onderzoek is gebleken, dat aan de zijde van de gevangenis de muur was dik vijf-en-twintig duim, en dat zich aan de zijde van den wijnkelder een muur van gelijke dikte bevond, terwijl tusschen die beide muren was eene ruimte van een half el, waarin een planken beschot van vijf duim, bevestigd aan zware balken werd gevonden.

Juist ter plaatse waar het fundament begint te ontbreken, is de gevangene beginnen te graven, en is alzoo onder door den grond, door het lostrekken van steenen en het afbreken van het beschot, dat onder aan de grond gedeeltelijk was vergaan, gekomen in den daar naast gelegen wijnkelder onder het stadhuis. Om daaruit te komen had hij verder niets noodig dan eenig latwerk van een daarvoor staand hek af te breken, daar de buitendeur wel voor de afsluiting van buiten maar niet voor die van binnen was ingerigt.

Wenschelijk ware het, dat het der justitie mogt gelukken, dien booswicht, die zonder middelen van bestaan, tot alles in staat is, weder in handen te krijgen.

— Bij vonnis der arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch van 11 dezer, is de leverancier van het brood, in het huis van correctie aldaar, verklaard schuldig aan: «het bedriegen van den kooper in aard der koopwaar, door, als aanemer van het roggebrood voor de gevangenissen te 's Hertogenbosch, in de maand Januarij ll., af te leveren roggebrooden, waarin tarwe zemelen en bovendien veel meer roggezemelen, dan afkomstig van het in die brooden aanwezig graan, gemengd waren, terwijl de aanneming aan hem gegund was, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat het roggebrood, zonder bijvoeging, of eenig ander mengsel en graansoort, niet meer zemelen mogt inhouden dan afkomstig van het gebezigde graan." En is genoemde leverancier, de broodbakker *Laurentius Teeuwen*, te 's Hertogenbosch, te dier zake veroordeeld, tot eene gevangenisstraf voor den tijd van een jaar, eene geldboete van *f* 25, en de kosten.

— Een maréchaussée die wegens het mishandelen van een gevangenen door de regtbank te Eindhoven tot eene maand gevangenzetting was veroordeeld, is door het provinciaal geregtshof van Noord-Brabant in appel van gister, voor dat wanbedrijf tot twee jaren gevangenzetting veroordeeld, met de proces-kosten en ontslag uit zijne betrekking.

— Door het bestuur van het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noordbrabant, is kennis gegeven aan de schrijvers der twee prijsverhandelingen, welke ingekomen zijn op de in 1844, onder n°. 2, uitgeschrevene prijsvraag, tot onderwerp hebbende: *eene geschiedkundige verhandeling over de Kimbren uit de schriften der ouden oordeelkundig opgemaakt*, dat aan de eene prijsverhandeling (in 4°.) ingezonden, onder het motto: *Cimbrorum gloria ingens veterisque famae multa vestigia manent*, de zilveren medaille, en aan de prijsverhandeling (in folio) met de zinspreuk: *Cimbr. gloria ingens*, de bronzen medaille van het genootschap toegekend is geworden; de schrijvers zijn derhalve, ingevolge art. 13 van het reglement voor het collegie van bestuurderen, uitgenoodigd, hunnen naam en hunne woonplaats aan den secretaris van het genootschap kenbaar te maken, ten einde de voorwaarden te vernemen, door het bestuur aan de uitgave der prijsverhandelingen gesteld.

Het *Dagblad van Doornik* beklaagt zich te regt over de onverstandige keuze van boeken, die, en zulks nog wel door of met goedkeuring der stedelijke regering, op scholen aldaar als prijzen gegeven worden. Een der knapen had, na afloop van het examen, als prijs voor het lezen ontvangen: het 3de deel der *Verborgenheden van Parijs*, door *E. Sue*, en als prijs voor het teekenen het 11de deel der *Geschiedenis van tien jaren*, door *Louis Blanc*.

BURGERLIJKE STAND te BREDA.

GEBOORTEN.

Van 9 Sept. tot en met 15 Sept. 1849. 4 mann. 8 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 9 Sept. tot en met 15 Sept. 1849. 3 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 9 Sept. tot en met 15 Sept. 1849. 4 mann. 2 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 September.

TARWE tot vorige prijzen, met minder handel, verkocht in Entr.: 129 ℔ Rijn *f* 225; in Cons.: 129 ℔ bonte Pools. *f* 286, *f* 290; 123 ℔ Groninger *f* 188; 119, 120 ℔ Vriesche *f* 190, *f* 192.

ROGGE prijshoudend: 117 ℔ Petersb. *f* 124; 124 ℔ Holst. *f* 130; 124 ℔ N. Gelders. *f* 134; 121 ℔ Jar. Munsters. *f* 130.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een doen: 121 ℔ N. Nijkerker *f* 148.

KOOLZAAD: Noordholl. 58 P. vl.; Brielsch 63 P. vl.; Vriesch 54 P. vl., 50 P. vl.; Belgisch 58 P. vl.; op 9 Vat. in April 68 P. vl.; Sept. $64^1/_2$ P. vl.; Oct. 65 P. vl.

LIJNZAAD één doen met meer handel; in veiling 105, 109, 112 ℔ Nerva *f* 7, *f* $7^3/_4$, *f* $8^1/_4$; 112 ℔ Koningsb. *f* 235; 110, 111 ℔ Arch. *f* 240, *f* 245; 108 ℔ Egyptische *f* 255.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $40^3/_4$; Vlieg. *f* $39^3/_4$; in Mei eerstk. *f* $40^1/_2$; Oct. *f* $39^3/_4$; Nov. *f* $39^7/_8$ à $^3/_4$; Dec. *f* $39^7/_8$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $30^1/_4$; Vlieg. *f* $30^1/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40.

RAAPKOEKEN *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN *f* 7 à 9.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 14. SEPTEMBER 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe Jarige	van f 8,35	tot f 8,40.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 8,00	» » 8,25.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 4,20	» » 4,45.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 4,50	» » 4,70.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Ponden)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 4,20	» » 4,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,23.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,60.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	f 2,00	tot f 2,25.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *September*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 54 5/16, 5/8; 3 pCt. 64 1/8, 1/2; 4 pCt. 84 1/2, 85; Amort.-Syndik. 3 1/2 pCt. 84; Aand. Rijnspoorweg 85, 86, 85 1/2; Handelm. 163 1/2, 164; Belgie 2 1/2 pCt. 47, 1/8; Spanje Ardoins 11 1/4, 9/16; dito van 1820 p. st. 11 1/2, 9/16; Onbepaalt. 10 9/16, 11/16; 3 pCt. 35 7/8; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 27 3/8, 1/16; Coupons Ardoins 8 3/16, 3/8; Portugal 4 pCt. 30 7/8, 31; Rusland 5 pCt. 104 3/8, 1/2; dito 1828—29 104 1/2, Certif. 1831—33 93 1/4; 4 pCt. bij *Hope* 86 3/4; Id. bij *Stieglitz* 83 1/2, 84 5/8; Polen Aand. 75; Oostenr. Metalliek 84 3/4, 85; Id. 2 1/2 pCt. 44 1/8, 3/8.

Advertentiën.

*** Heden verloste voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, MARIA CORNELIA WILHELMINA RÜCKERT, geliefde Echtgenoote van

'S PRINCENHAGE, 13 September 1849. K. H. BODE, *Notaris.*

*** Op een KANTOOR IN MANUFACTUREN hier ter Stede, wordt gevraagd een gewillig **JONGMENSCH**, tusschen de 14 en 18 jaar, geschikt om de loopende werkzaamheden waar te nemen; en niet onbekend met de Fransche Taal, tegen eene tegemoetkoming van *f* 75 's Jaars. Diegene welke hiertoe inclineren adresseren zich onder de letters W. K., aan de Uitgevers dezer, zullende diegene welke eenigzins met het vak bekend zijn, het eerst in aanmerking komen.

*** Twee **LETTERZETTERS-LEERLINGEN**, in het gewone zetten ervaren, kunnen dadelijk geplaatst worden bij de Uitgevers dezer.

*** De BURGEMEESTER en ASSESSOREN der Gemeente *'s Princenhage*, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat bij besluit van den Gemeenteraad van heden is bepaald, er dit Jaar gedurende de **KERMISSEN** op de *Beek* en *'s Princenhage*, invallende den 23 *September* en 7 *October*, geene Vreemdelingen met Vertooningen, Speelen, Tafeltjes, Draaiborden, Stallen, Liedjeszangers of dergelijken, zullen worden toegelaten.

'S PRINCENHAGE, den 12. September 1849.

De Burgemeester en Assessoren voornoemd,
W. VAN GILS.
Ter ordonnantie,
De Secretaris,
J. BAERT.

*** De **KERMISSEN** te *Etten en Leur* (Noord-Braband), zullen dit Jaar *niet* worden gehouden.

BEKENDMAKING.

Het GEMEENTEBESTUUR van *Etten en Leur*, door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken bij dispositie van den 19. April 1849, gemagtigd zijnde om binnen deze Gemeente jaarlijks te doen houden:

1°. Eene PAARDEN- en MAGERE BEESTENMARKT te *Leur*, op den *laatsten Woensdag* van de maand *April*.

2°. Eene dito te *Etten*, op den *eersten Woensdag* der maand *Mei*.

3°. Eene PAARDEN- en VETTE BEESTENMARKT te *Etten*, op *Woensdag* in de *Kermis-week* aldaar, welke invalt op *Zondag* na den 1e *October*. En

4°. Eene dito te *Leur*, op *Woensdag* in de *Kermis-week* aldaar, welke invalt op den 2de *Zondag* na den 1e *October*.

Brengt dien ten gevolge ter kennisse van alle Veehouders en Veehandelaren dat de voormelde Najaars-Markten dit Jaar zullen gehouden worden: te *Etten*, op *Woensdag den 10. October aanstaande*, en te *Leur*, op *Woensdag den 17. October daaraanvolgende*; dat geen Standgeld zal gevorderd, en hun alle mogelijke faciliteiten zullen verleend worden.

ETTEN, den 6 September 1849.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
L. VAN AERT.
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
DE WOLF.

*** Het **SECREETVUIL** kan thans onvervalscht tegen *f* 2,50 de kar van 1000 oude ponden in *Noord-Braband* langs de Kanalen vrij aan den wal geleverd worden. Schrijven aan **THOOFT** EN C°. Hoofdsteeg te *Rotterdam*, waar ook Schippers zich melden kunnen die het artikel varen willen.

Bij toeval uit de hand te Koop:

Twee gebruikte, doch goed onderhouden **VIGILANTEN**, benevens *vier* goed aan den weg loopende **PAARDEN**, voor billijke prijzen.

Te bevragen bij den Heer CORVILAIN, Hôtel *'s Lands Welvaren*, te *Antwerpen*.

*** Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, op *Maandag den 24. September* 1849, en volgenden dag, des voormiddags ten 9 ure, ten Sterfhuize van den Heer Mr. A. J. SEGERS, in het Dorp *Terheyden*, Letter A, N°. 68, PUBLIEKE VERKOOPING houden van eenen zindelijken **INBOEDEL**, bestaande in: Allerhande MEUBELEN, eene groote en mooije partij TAFEL- en ander LINNEN, eenig gemaakt GOUD- en ZILVERWERK, en hetgeen er verder ten Verkoop zal worden aangeboden; — Alles in het breede bij Aanplak-Biljetten omschreven.

Gemelde GOEDEREN zijn aldaar *Zaturdag te voren*, van des voormiddags 9 tot 5 ure, te zien.

ZEGT HET VOORT.

*** Bij BROESE & COMP. te *Breda*, zijn de volgende nieuwe *WERKEN* verkrijgbaar:

CHERBULIEZ, (A. E.) eene portie schildpadsoep of gemeenzame gesprekken over het maatschappelijk leven. . . . *f* 0,90.
PROVÓ KLUIT, (H.) de hervorming der Policie in Nederland. » 0,75.
HEUSDEN, (W. VAN) Lauwren en Cypressen, gestrengeld om het beeld van WILLEM II. . . . » 0,75.
PENNINK, (Dr. J. J.) gedachten over zedelijke rigting aan onderwijs en opvoeding op de volksscholen van staatswege te geven, naar art. 194 der Grondwet. . . . » 0,35.
JERONYMUS, eene epidemie op Java en de cholera in Nederland. » 0,25.
MEER DE WIJS, (J. P. VAN DER) de geheime bedoelingen van de tegenwoordige Jezuiten, volgens de mededeelingen van den abt VINCENZO GIOBERTIE. . . . » 1,90.
Geld en Arbeid, een verhaal, 2 deelen. . . . » 5,80.
JAMES, GOWRIE, of het verraad van koning JAKOBUS van Schotland. 1599—1600. . . . » 3,50.
BUNGENER, (L. F.) drie preeken onder LODEWIJK XV, 1e deel » 3,—.
WITKOP, (J.) het Christus-rijk op aarde. Evangelische beschouwingen over de Christelijke kerk. . . . » 1,90.
ADAMA VAN SCHELTEMA, Afscheids-rede tot de Hervormde gemeente te Hoorn, en Intree-rede bij de Hervormde gemeente te Amsterdam. Uitgegeven met een weldadig doel. . . . » 0,65.
HALBERTSMA, (Dr. P.) de nieuwe rigting van het onderwijs in Engeland. . . . » 0,60.
Rede bij de inwijding van de Zuider stads-bewaarschool, voor kinderen uit den behoeftigen stand, opgerigt door het Bestuur der stad Groningen, gehouden door Jhr. Mr. H. J. TRIP, op den 16 Mei 1849. . . . » 0,30.
Brief van LOUIS DISANCTIS, voorheen Priester te Rome, thans bedienaar van het Evangelie te Maltha, aan Paus PIUS IX. Naar het Fransch. Overgenomen uit Les Archives du Christianisme. » 0,25.
Beelden des nieuwen levens, uit de geschiedenis van den zendelings-arbeid der Broedergemeente, met eene voorrede van P. H. HUGENHOTZ. . . . » 0,90.
SCHMID, (C.) Spiegel voor de Jeugd. Korte verh. met een plaatje. » 0,40.
——— Idem Idem zonder plaatje. » 0,22½.
GOSSNER, (JOHANNES) het kloppen des Heilands aan de harten der menschen. . . . » 0,35.
ANDRIESSEN, (P. J.) TONY en ARMAND, of de gevolgen van den omgang met goede- en het verkeer met slechte menschen. . . . » 1,50.
[illegible] door de verbetering der [illegible] in huizen, aan hooge- en lagere scholen en in [illegible] gestichten. . . . » 0,60.
Liederen en Gebeden. Uitgegeven ten voordeele van noodlijdenden, achtergelaten door overledenen aan de Choléra. . . . » 2,—.
FRANKAMP, uitsluiting van het getal der ridders. . . . » 0,15.

Door bovengemelden is aan het Gemeentebestuur der Stad *Breda* op 12. September 1849 ter vertaling aangeboden:

Kleine deutsche Sprachlehre für Anfänger beiderlei Geschlechts, mit vielen Uebungsstücken und mit einem besondern Anhange über den Gebrauch des Mir und Mich, von J. H. WALDECK. Sechste, verbesserte Auflage. Münster 1842, in der Theissingschen Buchhandlung.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.